20. november 2018

Møde i Rådet for Børns Læring mandag d. 12. november 2018, kl. 10-12,
Undervisningsministeriet, Vester Voldgade 123, 1552 K.
Mødelokale: Blå møde 2

Deltagere:
Thomas Medom (På videokonference, KL), Kasper Sand (Dansk Ungdoms Fællesråd - DUF), Hanne Dollerup (BKF), Ask Løvbjerg Abildgaard (DH), Karen Il Wol Knudsen (DH – Assistent for Ask Løvbjerg Abildgaard), Per Nielsen (LU), Tanja Krabbe (DLO), Lotte Büchert (DIF), Jeanette Sjøberg (DLF), Jacob Lindahl (FOLA), Jan Andreasen (Uddannelsesforbundet), Lars Søgaard Jensen (BUPL), Claus Hjortdal (Skolelederforeningen), Eva Munck (Lederne i BUPL), Silke Fogelberg (Danske Ungdomsskoleelevers Netværk/Ung Danmark), Mette With Hagensen (Skole og Forældre), Birgit Stechmann (FOA).

Fra formandskabet: Charlotte Rønhof (Formand), Per Fibæk Laursen, Andreas Rasch-Christensen, Mette Frederiksen, Henrik Gade Jensen
Fra sekretariatet: Julie Heidemann, Mikkel Lynggaard, Cathrine Lund Witting, Mette Arnsfelt McPhail, Maja Raaschou

Afbud:
Stefan Hermann (formandskabet), Pernille Hviid (formandskabet), Sarah Gruzsov Bærentsen (DSE), Alexander Von Oettingen (Danske Professionshøjskoler), Sigrid Lundetoft Clausen (Sekretariatet)

1) Velkommen v. Formand Charlotte Rønhof

- Det har taget noget tid at få rådet nedsat. Mødet i dag er det første i det nye råd.

- Mødet i dag tager afsæt i formandskabets drøftelser på deres første strategidag d. 30. okt. 2018.

- Om Rådet for Børns Læring oplyses det, at det er et uafhængigt råd, som har til opgave at rådgive Undervisningsministeren og Børne- og Socialministeren om udviklingen på området. Rådet er forankret i folkeskoleloven, og skal endvidere vurdere skolers og dagtilbuds evne til at bidrage til at bekæmpe børns negative sociale arv, at øge integrationen af børn med anden etnisk baggrund end dansk og at inkludere børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte.

- Rådet og formandskabet er beskikket for en treårig periode, og der vil være ca. to-tre mødet i rådet om året. Dertil kommer eventuelle høringer og konferencer. Formandskabet skal afgive en årlig beretning.

- Formandskabets medlemmer præsenterede kort sig selv.

2) Formandskabet præsenterer forslag til temaer

- Formandskabets foreslåede temaer skal betragtes som arbejdstitler; de afspejler formandskabets fælles udgangspunkt, men de er ikke endegyldige.
    - **Kvalitetsmålinger i dagtilbud og folkeskole**
    - **Digitalisering i dagtilbud og folkeskole**
    - **Balance mellem folkeskolen og frie grundskoler**
    - **Differentieret undervisning**
    - **Har vi en perfektheds- eller præstationskultur – og hvad betyder det for børn og unge?**
    - **Den gode pædagoguddannelse**
- Emnerne er brede, og der er mange nuancer i dem. Flere af dem udspringer af formandskabets diskussion af hvad kvalitet er, samt et ønske om en nuancering af det blik, man hidtil har haft på kvalitet.

3) Drøftelse af temaer for Rådets kommende arbejde

<u>Generelle bemærkninger fra rådet:</u>

- Kan man rumme så mange temaer på så kort tid (3 år)
- En idé kunne være at have en overordnet fælles fortælling fx "Skoler og dagtilbud for alle børn". De forskellige dagsordner kan falde ind under her.
- Savner en tydeligere differentiering mellem børn og unge i formuleringen af temaerne.
- Tydeligere kobling til, hvordan temaerne mere konkret kobler sig til de overordnede målsætninger for Rådets virke. Hvad er baggrunden/bevæggrunden for at vælge de enkelte temaer?
- Det er fx i relation til de mindste børn meget vigtigt også at have fokus på *forudsætninger* for læring og ikke blot læring. Forudsætninger for læring handler bl.a. om de grundlæggende kompetencer, som skal være på plads for at man som barn kan lære. Det kan være sociale kompetencer eller sproglige kompetencer.
- Gerne et tema, der handler om sammenhængskraften i et 0-18-års perspektiv. Vi har snakket overgange længe, men e*r vi overhovedet kommet i mål?* Ikke med at bryde den sociale arv fx. Hensigtsmæssige overgange på 0-18-års området er også et redskab i den sammenhæng.
- Ift. overgange; på den lange bane handler det også om at sikre, at vi ikke taber nogen. Et succeskriterium kunne være, at man som forældre føler sig hørt i forbindelse med de overgange barnet skal igennem.
- Hvordan oplever man en borgerrejse/børnerejse i en kommune?
- Et andet succeskriterie kan handle om de børn, der har særlige behov. Der bør være nogle helt klare mekanismer for måden man håndterer/hjælper denne type familie på op igennem uddannelsessystemet. Hvordan får man integreret specialkompetencerne, der er i folkeskolen, øvrige steder?

- Overgange handler også om inklusion. Hver gang der er en overgang, sker der en reduktion i de tilgængelige ressourcer. Normeringen er alt andet lige dårligere på fritidshjemmet end den er i børnehaven osv. Et andet problem er, at for at få en foranstaltning i dag, så skal barnet været meget udadreagerende. Det medfører, at mange forældre nærmest higer efter en diagnose - for med den følger også potentielt hjælp.
- De krav, der bliver stillet til børnene i dag, er helt anderledes end de var tidligere. Der er nogle andre problematikker på spil for denne gruppe af børn (udsatte).
- Man skal turde tale om det mest centrale. I sidste ende handler det om at skabe et attraktivt tilbud for børn i både folkeskolen og i dagtilbuddene. Men også at turde sige, at nogle gange, så er det bedste tilbud ikke nødvendigvis i folkeskolen.
- Rådet skal også arbejde med ungdomsskolerne.

TEMA: Kvalitet i dagtilbud og skole

- Kvalitetsbegrebet skal være nuanceret. Kvalitet handler om mere end måling. Det handler ikke om de enkelte børns præstationer. Diskussionen skal bredes ud til en langt større drøftelse af, hvad der ligger i kvalitetsbegrebet. Bør også handle om, hvad det er for nogle skoler og dagtilbud, vi gerne vil have. D*iskussion/drøftelse* af kvaliteten er vigtig i sig selv.
- Der har været en målstyring og overstyring i folkeskolen, som har lært os, at man ikke blot skal sætte fokus på det, der handler om tal i måling af kvalitet. Læreplaner i dagtilbud er i høj grad kommet frem pga. arrene fra folkeskolereformen.
- Der er formentlig mange forskellige kvalitetsbegreber. Den pædagogiske fortælling er også kvalitet.
- Husk den tidlige indsats. I den kommunale verden kommer den økonomiske gevinst af en tidlig indsats mange år senere. Derfor kan det være sværere at argumentere for den.
- Hvad bruger vi målinger til? Tal om fravær har fx værdi i forhold til en samtale med den enkelte elev, men ikke nødvendigvis på ministerens bord. Målinger skal flytte noget ude i den konkrete situation.
- Husk betydningen af leg - leg som indgang for læring. Forældrene er afgørende for læringen.
- Den nye reform på dagtilbudsområdet må rådet respektere. Derfor kan det overvejes, hvor meget rådet bør udtale sig på nuværende tidspunkt.

TEMA: Digitalisering

- Hvordan kan IT understøtte den didaktiske proces? Hvornår skal det vælges til/fra? Kritisk refleksion; vi har mulighederne – hvad skal vi bruge dem til?
- Vigtigt med fokus på kvaliteten i forhold til *hvordan* pædagoger og lærere skal bruge de digitale muligheder.
- IT-sikkerhed er også et vigtigt tema.
- Udfordringer med at der ikke er nok undervisere til opkvalificering af det pædagogiske personale. Hvordan får vi et digitalt dagtilbud/en digital skole uden at tabe personalet?
- To perspektiver er vigtige ift. digitalisering: et færdigheds- og dannelsesperspektiv.
- Hvordan får vi det "danske" sprog med ind i det digitale sprog? Bliver den danske tradition og den danske måde at tænke didaktik på understøttet nok?
- Få det ind i uddannelserne af lærere og pædagoger.
- Ulighed - ikke alle børn får digital viden og dannelse med hjemmefra. Derfor har dagtilbud/skole en stor rolle.

TEMA: Balance mellem folkeskoler og frie grundskoler

- Balancen er muligvis er tippet. Vigtigt med en stærk folkeskole. Der er mange forskelligrettede årsager til at vælge en fri grundskole. Det kan skyldes de lange skoledage og inklusionsopgaven.
- I KBH kan der ofte ligge nogle integrationsproblematikker bag. I yderkantsområderne lukker den lokale folkeskole måske. Der er brug for data/viden – deling af de gode løsninger fra de steder, hvor det er lykkedes at vende udviklingen.
- Der mangler en tilbundsgående undersøgelse af, *hvorfor* man vælger en friskole. Hvad er konsekvenserne for vores samfund? Sammenhængskraften?
- Påvirker de mange styringskrav i folkeskolen elevflugten? Burde der være flere krav til frie grundskoler?
- Temaet skal ikke gøres til en kamp mellem folkeskoler og de frie skoler
- Usikkert om "Folkeskoler/frie grundskoler" kan være et selvstændigt tema – måske i højere grad en kvalitetsdiskussion?
- Det starter allerede i dagtilbuddet – med de private dagtilbud. Der er ikke de samme krav i forhold til pædagogiske lærerplaner i de private dagtilbud.

TEMA: Undervisningsdifferentiering

- Temaet er nok for skolefokuseret. I stedet fokus på hvad skal der til for at tilgodese ***alle*** børn. Uddannelses-parathedsvurderingen er for nogle et stempel, når de går i 8. kl → de går i stå. Evt. fokus på social ulighed i stedet for.
- Stopprøver og resultatstyring er en del af kvalitetsdiskussionen
- Ordblindhed kan være et selvstændigt tema. Der er brug for en mere nuanceret debat om ordblindhed
- Er folkeskolen blevet for boglig?
- Det kan være vanskeligt for rådet at påvirke de politiske tiltag, som allerede er trådt i kraft. Men derfor kan rådet godt have en holdning til tiltagene

TEMA: Perfekthedskultur/Præstationskultur

- Et vigtigt tema, der fylder meget. Stigende andel der ikke trives. Evt. en anden overskrift. Skolen har også et stort ansvar. "Præstations-struktur" i stedet. Karaktersystemet kan også være en del af problemet. Vi har fået et skolesystem (nationale test - fx under middel i 2. kl., karakterer, adgangskrav), hvor der er meget fokus på præstationer.
- Det starter tidligt - måske allerede i mødregruppen – med krav til det perfekte liv.
- Der er også en præstationskultur/perfekthedskultur i dagtilbud.
- Børns Vilkårs undersøgelse om trivsel er relevant. Center for Ungdomsforskning har lavet en relevant undersøgelse om karakterers betydning i denne sammenhæng.
- Husk nuancerne; det bliver for forsimplet at test bare pacer, eller at det er forældrenes skyld
- Det centrale spørgsmål er, hvad det er for en læring, børnene skal have med. Går kulturen ud over deres motivation og kreativitet?
- Det hænger sammen med dannelsesbegrebet og knytter sig meget tydeligt til diskussionen af perfekthedskulturen.

- Uro/vold i klassen bør også høre under dette tema. Der bør være et bredere emne end præstationskultur/perfekthedskultur.
- Det kunne være interessant at se på motivation – evt. på tværs af køn

TEMA: Den gode pædagoguddannelse

- Pas på med at starte en struktur/ramme diskussion – det handler givetvis om for få undervisningstimer på uddannelsen, for lidt forskning, prestigen osv.
- Hvorfor ikke læreruddannelsen?
- Pædagoguddannelsen evalueres i 2020. Det skal rådet være opmærksom på.
- Kører diskussionen om pædagoguddannelsen allerede i et andet regi? Og er det i så fald meningsfyldt for rådet at forholde sig til dette emne?
- De professionelle voksne har generelt en betydning. Kvalifikationer betyder noget.

Forslag til/refleksioner over andre temaer:

- Social ulighed/mobilitet
- Handicapområdet. Specialområdet over for normalområdet; hvordan bruges ressourcerne fra specialområdet godt, så vi rent faktisk får en inklusion, der virker?
- Ungdomsskolerne skal tænkes ind
- SFO – 0-16 år
- Gode overgange
- Integration
- Forældreperspektiv
- Betydning af leg på dagtilbudsområdet
- Demokratisk dannelse – også et didaktisk spørgsmål
- De unge er de mest vidende, men mindst deltagende i demokratiet i Danmark
- Fritidspædagogik er også en del af den pædagogiske dannelse

5) Godkendelse af forretningsorden

- Bilag 1: Udkast til forretningsordenen for Rådet for Børns Læring

- Der skal være en opmærksomhed omkring mere detaljerede dagsordner og forberedende materiale i tilfælde af at rådsmedlemmerne skal sende en stedfortræder

- Danmarks Ungdomsskoleelevers Netværk skifter navn til Ung Danmark

- Forretningsordnen godkendt.

6) Fotografering af Rådet til hjemmeside